

MAZÁNTOU

ELŐFIZETÉSI ÁRA

Éves előfizetés	16 K.
6 hónapos előfizetés	8 K.
3 hónapos előfizetés	4 K.
1 hónapra előfizetés	1 K.
Posta költsége	2 K.
Posta költsége	2 K.
Posta költsége	2 K.
Posta költsége	2 K.
Posta költsége	2 K.
Posta költsége	2 K.

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, kivételként
Ünnep után napok kivételével.
Szerkesztőség és Kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső u. 8.
A szerkesztőség kéziratok vételére
adására vagy megörökítésére nem
vállalkozik.
Előfizetők és hirdetések a kiadó
szolgálatába tartoznak.

XXIII. évfolyam 198. szám. Nagyvárad Csütörtök, 1917 augusztus 30.

Ember Géza főispáni beiktatása.

Nagyvárad város ma iktatja be új főispánját.

A főispáni állás jelentősége a háboru alatt óriásilag megnőtt. A front mögötti élet irányítása, a polgárságnak és egyes polgároknak sorsa, a hadsereg, a honvédelem szempontjainak figyelembe vétele, a hadirokkantak, az önkéntes betegápolás, a hadisegélyezés, az özvegyek és árvák ügye olyan tág terület nyitottak a főispáni hatáskör számára, hogy erre békében még csak nem is gondolhatunk.

Kétszeres sullyal nehezednek ezek a teendők olyan nagy városban, a minő Nagyvárad, a mindenkori főispán vállára. A háboru negyedik évében nemcsak a hadseregek mérkőzése, hanem az otthoni teendők is, — nemcsak a szenvedés, hanem az ütött sebek gyógyítását célzó tevékenység is gigászi méreteket öltötték. Fokozatosan érezzük ezt különösen Nagyváradon, mely a háboru alatt jelentőségben, lélekszámban egyaránt megnőtt s ahol a főispánt megszoktuk mindenkori a város első polgárának és munkában is legelső vezérének tekinteni.

Ember Géza beiktatását harcok előzték meg; ő azonban eddigi nyilatkozataiban azt hangsúlyozta, hogy nem harcolni, nem politizálni, hanem dolgozni jön és ezzel kétségtelenül állásának leglényegesebb oldalát ismerte fel. A város polgársága érdeklődéssel várja mai programbeszédjét.

A főispáni méltóság jelentősé-

gében bekapcsolódó komoly ambíció, s pártiszempontra felülemelkedő hazafias munkásság, e város ősi hagyományainak ápolása, mind olyan tekintetek, a melyek szemeltartása mellett Nagyvárad új főispánja az egész város érdekében kíván dolgozni; e jogcímenen mindenki egyetértő munkásságát kéri a Nagyvárad város és a haza javára.

A beiktatási ünnepély.

Ma, csütörtökön délután 4 órakor megy végbe Nagyvárad város székházában Ember Géza főispán beiktatása.

A beiktatási ünnepély programja a következőkben van megállapítva:

A díszgyűlést Rimler Károly polgármester nyitja meg, a mely után Lukács Ödön felolvassa a belügyminiszter leiratát, amelyben értesíti Nagyvárad városát, hogy király Ő Felsége Nagyvárad városra főispánjává Ember Géza táblabírói címmel és jellel felruházott törvényszéki bírót nevezte ki.

Az új főispánt a törvényhatósági bizottság küldöttsége kéri fel, hogy a beiktatási ünnepélyen jelenjék meg.

Megjelenése után először is az új főispán leteszi az esküt, amelyet a főjegyző olvas fel.

Majd az ősi szokáshoz híven a főispánt a város főjegyzője: Lukács Ödön üdvözi s az üdvözlésre Ember Géza főispán válaszol s elmondja székfoglaló beszédét.

Ezután az egyes pártok nevében üdvözlik a főispánt.

Értesülésünk szerint a munkapárt nevében Materay Imre ág. ev. lelkész, a függetlenségi párt részéről Biró Márk, a demokratia párt nevében dr. Friedländer Sámuel,

a radikális párt részéről pedig dr. Grosz Menyhért szólalnak fel s üdvözlik a beiktatott új főispánt.

Ezzel a beiktatási díszgyűlés véget ér.

A törvényszék bucsuja Ember Gézának.

A királyi törvényszék bírói testülete tegnap délután 4 órakor teljes ülést tartott. A jegyzőkönyvet Reke Kálmán dr. vezette.

Balás Elemér dr. törvényszéki elnök emelkedett szószékre s lelkes szavakban vett részt a testület ülésein, most már főispán curriculum vitae jére. Ember Géza 33 éve működik a bírói pályán s egy időben mindketten karöltve dolgoztak az igazságszolgáltatás színvonalának emelésén, ő mint aljegyző, Ember Géza mint aljegyző. Itt ismerte meg Ember Géza jó szívet, nagy munkabírást, kiünö kollegialitását. Elérkezve hozzá s kezébe vette a bírói kar díszes állásában is terjesztésére, az emberi jóságot, amelybe a hatalomnak be kell karkolozni, ahol emberi gyarlóság és tévedés azt diktálja, de koméymen kell sütni, ahol rosszindulatú szándékosságot lát s végül a hozzáférhetetlenséget, amely a bírói kar díszes. Szeretjük, nagyabcsitások kísérni további pályáján, amely, úgy hiszi, nincs lejárva még.

Ember Géza főispán a meleg bucsuzató szavakra szeretetteljesen válaszolt. Jól esik visszagondolnia, a bírói pályán töltött időre, sok jó barátot szerzett. Kéri, forduljanak hozzá bizalommal, ami hatás körébe esik, készséggel teljesíti. Tartanak meg továbbra is szeretetükben és jóindulatukban.

Az emelkedett hangulatu ülés további folyamán Balás Elemér dr. elnök köszölte, hogy Ember Géza táblabíró főispáni kinevezése megérkezett s bírói felmentése iránt hatáskörében intézkedett.

Markovits és Weinberger cégnél, Bémer-tér.

Modell blousok óriási választékban és rendkívüli olcsó árban, valamint selymek szövetek és mosó kelmék méterenkénti olcsó eladása megkezdődött.

Allandó újdonságok kész női confectioni alsó szoknya, miedervédő, kész fehérneműk, harisnyák, nap- és esőernyők kaphatók. Szabóműhelyében rendelésre a legjobb női ruhák készülnek.

Telefon 11-09.

Telefon 11-09.

Egyes szám ára 12 fillér.

Sikereink Mackensen arcvonalán.

Keleti harcok. Budapest, augusztus 29. (Hivatalos.) *Mackensen vezértábornagy hadserege.* Fokaninál harcoló szövetségeseink tegnap rohammal elfoglalták Mancelua falut és az ellenséget a helységtől északra fekvő magaslatokon át visszavetették.

A zsákmány több mint 1000 foglyot, 3 ágyút és 50 géppuskát tesz ki.

József főherceg vezértábornagy arcvonala. A Pains és a Susita völgyében román osztagok eredménytelenül tapogatóztak előre. Őknától délre osztrák-magyar és német csapatok elragadták az ellenségtől egy magaslatot. 600 foglyot szállítottunk be, ellentámadásokat visszavertük.

Lipót bajor herceg vezértábornagy arcvonala. Nem történt különös esemény.

Dühöng a nagy Isonzó csata.

Olasz harcok. Budapest, augusztus 29. (Hivatalos.) A XI. Isonzó csata küzdelmei tegnap különös hevességet értek el. Az olasz támadás dühe még erősebb volt, mint az előző napokon. A győzelem minden kétséget kizárólag a fegyvereinké volt. A Bainsica—Heiligengeistli fensíkon az ellenséges támadás oraja, melyet minden kaliberű ütegek pazarló tüzelése támogatott, mindenekelőtt a Kali és a Podolestoi körlet ellen irányult. Órák hosszat tartó súlyos harcokban vitézeink teljesen megtartották fölényüket az erősítésekkel szakadatlanul táplált ellenséges tömegekkel szemben. Az utolsó olasz támadást késő éjjel vertük vissza.

Különösen hevesen tombolt a harc a Monte San Gabriele birtokáért, amelyért már napok óta heves küzdelmek folynak. Midőn az esti órákban az északi lejtőn egy olasz hadseregnak sikerült állásainkba behatolni a 20. (Neusomdetz), 44. (Kassa) és 87. (Filli) ezred ellentámadásra kezdett s felmorzsolta. Egy olasz törzsisztót és 200 főnyi légőrséget ejtettünk foglyul. Egy másik támadást a Monte San Gabriele-től északkeletre, melyet közvetlen éjjel előtt tüzérségi előkészítés nélkül indítottak, tüzünkkel fojtottunk el.

Egy hatalmas olasz támadó hullám Görztől keletre és a Wippach völgytől északra akart utat törni, hat óras tüzérségi előkészítés után délen az ellenséges gyalogság tört előre vonalaink ellen. Az ellenséget a görzi támadásnál és Grazignánál ütegeink kiváló hatása, amelyet általában nagy rész illetett a tegnapi sikerekből, hátrálásra kényszerítette. San Marconál ellenben az ellenséget csak ember ember elleni elkeseredett küzdelemben tudtuk visszaverni, amelyben kölcsönösen az észak eschországi második vadászászlóalj, a 96. honvéd gyalogezred harcra küzdöttek. Szűk harci területen itt két olasz ezredtől ejtettünk foglyokat. A Karszt fensíkora nagyobb harci tevékenységre nem került sor.

Triesztet ismét megtámadták olasz repülőek. A városra dobott bombák említésre méltó kárt nem okoztak.

Délkeleti harcok. Budapest, augusztus 29. (Hivatalos.) A helyzet változatlan.
A vezérkar főnöke.

Ma válaszol az antant a pápa javaslatára.

Budapest, augusztus 29. (Saját tudósítónktól.) Zürichből jelentik: A „Journal” értekezése szerint az antant holnap, 30 án válaszol a pápa békejavaslatára.

Eredetileg konferenciát akartak összehívni, hogy a válaszra névben megállapodjanak, de aztán ettől elállottak, miután elvették magyarságot a pápa törekvéseinek céltalanságáról.

A választ egy kollektív jegyzék kíséri, amelyet Anglia juttat el a szent-székhöz.

A német nemzetipárt a szövetséges hűségért.

Budapest, augusztus 29. (Saját tudósítónktól.) Berlinből jelentik: A német nemzetipárt ülésén határozati javaslatot fogadtak el, amely szerint üdvözli a harctéren lévő csapatokat, különösen a nyugati fronton küzdőket. A szövetségesekkel rendkívül mély kiábrándultságot tükröznek ama befolyások ellen, amelyek a szövetségesektől Triesztet és Ditticoht akarják elvenni.

Harcok a nyugati fronton.

Berlin, augusztus 29. A nagyfőhadvezér által:

Nyugati harcok.

Viharos, esős időjárás következtében a tüzérségség csaknem mindegyik esők határok között maradt. Számos felderítő előretörésünk foglyokat és zsákmányt eredményezett.

Rupprecht bajor trónörökös vezértábornagy hadserege. Flandriában Langemark és Hollsbroke között este feléledt a tüzérségi harc. Egy előretörésünk kivetette az angolokat a Resenbergtől délkeletre elírt beharposztásból.

A német trónörökös hadserege. Verdun előtt a tüzérség tevékenysége csak a Meuse keleti partján Aumont és Damloug között volt erősebb.

Albrecht württembergi herceg hadserege. Vissonzásul Flaucourt lövéséséért, Loviensusprest és Pont a Moussont nagy távolságból tűz alá vették.

Sikeres támadásaink az oroszok és románok ellen.

Keleti harcok.

Lipót bajor herceg vezértábornagy hadserege. Nem volt nagyobb harci tevékenység.

József főherceg vezérezredes arcvonala. Az ojtói völgy mindkét oldalán a lélek és osztrák-magyar csapatok néhány magaslati állást rohammal elfoglaltak és Grocantiól északkeletre oros ellentámadásokat visszavertek. Több mint 600 foglyot szállítottunk be. A Casicu és a Pains völgyek közötti hegyi arcvonal ellen, a románok több helyen előretörték, amitől azonban, hogy eredményt értek volna el.

Mackensen vezértábornagy hadserege. A község Szenttől nyugatra fekvő hegyközségében helyesen tüzérségi előkészítés után perosa, szász és meklenburgi zászlóaljok utcai harcban elfoglalták Mancelua falut. A megvert ellenséget a Susita völgy mindkét oldalán több vonalon át szesz felé visszavetették. A támadás landületén az erős orosz-román ellentámadások megállították. Az ellenség több mint 2000 foglyot 3 ágyút 15 géppuskát vezetett és érzékeny város veszteségeket szenvedett. A Fokanin—Adjudalul arcvonalától keletre a tüzérség harcra tevékenysége élénk volt.

Macedóniai front.

A tüzérségség sokkal élénkebb volt mint az utóbbi időben, különösen a Vardar és a Doiran tó közt. A Nidra Planina lejtőjén előtört csatározások, a bolgároknak eredményesen végsődtek.

Ludendorff, első főhadvezér.

Elizász

autonómikus állam lesz.

Budapest, augusztus 29. (Saját tudósítónktól.) Zürichből jelentik: A Messagero értekezése szerint Elizász Eitel Frigyes herceg régenssége alatt autonómikus állam alakul.

A Félix-fürdő uszodája és népszállói.

Beszélgetés Mórícz Ernő megyei főorvossal.

Fássy Lajos dr főgyógyász véleménye a Kazay-ügyben. A tulzsufolt népszállók. Az elhibázott uszoda. A trachoma jelentkezése.

Kazay Kálmán dr körorvos felfüggesztése ellen beadott fellebbezése tegnap érkezett fel a központi főszolgabírótól a vármegyéhez, ahol Balogh János főjegyző, alispáni referens rövid uton kiadta Fássy Lajos dr főgyógyásznak. A jól megszerkesztett fellebbezést a főgyógyász azonnal tanulmányozás alá vette, eddigi s okfejtését megvizsgálta s véleményét hossza és alapos megfontolás után elkészítette. A főgyógyász véleménye ma kerül az alispáni előadó elő.

Megirtuk, hogy

Mórícz Ernő dr.

meggyi főorvos erélyesen lépett közbe a Félix-fürdő egészségügyi viszonyainak javításáért, amikor kúriában a fürdő néplő állandó és számos bejegyzése le tannakodott. A főorvos soha sem szűnt meg sürgetni a legnélkülözhetetlenebb egészségügyi berendezésnek, a járványkórháznak létesítését s az eljárás folyamatba tételével egyidejűleg felkérte Altmann Jakob drt, aki Kazay Kálmán dr helyett a körorvosai tanácsokat végei, hogy a fürdő járványkórházának létesítését ellenőrizze, sőt maga is teljes felismerése szerint legyen jelentés. Altmann Jakob dr tegnap jelentette, hogy a járványkórház új helyen (a régi helyre a villanyfejlesztés telepét állították) berendezés alatt a főorvosi rendelkezések a bérlet most már eléget tett.

A tisztifőorvos ezenkívül a fürdőnéplők-ből különleg gyökren kifogásolta, hogy a népszállók tulzsufoltak.

Mindenki megdöbbenéssel látta, hogy a népszállókban minden települési helyen kiadnak, fürdőkérdésekben hálók a vendépek s egy olyan lakásban, amelyben legfeljebb 4 ember számára van hely, 12-en is laknak, de táboroknak kint a folyosókon is emberek, kik rögtön befeküdnek a szobákban elhagyott helyekre. Ez egészségügyi és erkölcsi tekintetben súlyos hifogás alá esik s ennek esznelését Mórícz Ernő dr főorvos már rég sürgeti. Tegnap a kérdésre folytatott beszélgetésben a főorvos a sajtóra utalt, mint amely a közgazdasági szervek jóhatékonyan tudna hatni. Mi est honoráljuk is s a helyen felkérjük a fürdőbizottságot, hogy a törhetetlen állapoton sürgősen segítson. Nem lehet senkit se arra kényszeríteni, hogy ha beteg sége ellen a neki javasolt fürdőre tősed, on a kiadott szobát bárki mászal megosson. egy törje, hogy szobájában és szobája előtt idegenek táborozzanak s azoknak gyermekeknek nem való beszélgetéseket folytatassanak a vendég-főbérlet fűlehetlétés. Nem beszélő róhalv

es, ahol 1-2 napra a kényelméről bárki is la mord, hanem gyógyfürdő, s annak nivóját semmiféle érdekért lecsökkenteni nem szabad, különösen akkor, amikor a fővelémszűrége a bérletnek eléget s legvérmesebb reményeket. Erre tekintettel a hatóság, a község és a sajtó elvárhatja, hogy a Félix-fürdő egészségügyi állapota (a por és piszok mennyiségével is) javulni fognak.

Az uszodakérdés

a másik (gató) baj. A premontrai rend nagy költséggel s igazán dicséretreméltó szidossal-készséggel egy, a modern követelményeknek s muló uszodát építtetett, de az építés nem volt szerencsés. Nincs ennek a fürdőnek hűtőközléke, ami tiszta szűrés, de egészségügyileg káros, mert a 42 fokos víz egyenest belecsúszd az uszoda medencéjébe. A tisztifőorvos, mint valánk közölte, ennek idején az javasolta, hogy nyitott csatornában vezessék be a forróvizet az uszodába, mert nyomdomb utkában megfelelő fokra lehet. Ezt a praktikus s egyszerű megoldást nem fogadják el, tehát most a víz sárt csatornába megy a medencébe, ahol kellenetesen túl forró, kényesztően hat, s hogy valami mennyire lehűljön, s célra 2-3 nap szükséges. Ezalatt a víz szennyesedik, belepiszkolnak, lefűlednek, megfűlednek. A hűtő közléke sőt hűtő, hogy ezen segítsen s egy hűtő-készüléket, vagy medencét létesítsen, mert az egészségügyileg állapot, hogy a víz nem okkult, hanem porhad. Így nem szabad est a sajtó, főorvos, kényelmes uszodát lejártnál, a közörség előtt dicséretre méltó. A premontrai Rendhez is van eszt kérszünk a tisztifőorvos nyilatkozata szerint: haszon oda, hogy megfelelően 26 fokra lehűtött, folyton cikukáló, be és kifolyó, nem poakadó friss vizet kapjon az uszoda, mert csak a hatóság és a Rend együttes munkája szoríthatja a bérlet erre a nélkülözhetetlen s az uszoda beszerelésére érdeklőben szidőshatatlán befektetésre.

Miután híre járt, hogy a Félix-fürdőben

trachoma

van, kérdést tartottunk Mórícz Ernő dr főorvoshoz, hogy mi igaz az egyiptomi szembebetegségről a fürdőben való jelenlétéről? Kérdésünkre így felelt:

— Igaz. Egy trachomás betegot találunk, s más három trachomással együtt megfűtött elátlónítás és kezelés alatt áll.

Pótkávé kapható.

Tudatom a város közönségével, hogy Nagyváros város területén az érvényben lévő pótkávéjegy ellenében a hatóság által megállapított adagokat és pedig egy és két személyes háztartás részére 25 dekát, három és négy személyes háztartások részére 50 dekát, öt, vagy több személyből álló háztartások részére egy kg. pótkávét a következő kereskedésekben szolgálnak ki: ifj. Popper József, Kurlander és Ullmann. ifj. Ullmann László, Washaler és Tsa, Wurst József, Aszódi Mihály, Horváth László, Terjai Károly, Kala Lajosné, Aszódi és Palotai, Lévner Sámuel, Mihály és Kandel, Oppenheim Mór, Andriksa János, Schwartz Jakab, Erdélyi Antal, ifj. Klein Sándor, Hanay szövetkezet, Mihály János, Blau István, Zalányi László, Vasvári Zsigmond, Moskovits Irma.

A m. kir. miniszteriumnak 2001-1917. sz. rendelkezés a cipőre gyökérből, cukor, vagy más repalé-ból, egyéb növényi anyagból előállított pótkávé, vagy kávépótlék legmagasabb árát a következőkbe állapította meg:

A néz a közvetlen fogyasztás, hanem a további értékesítésre árusító kereskedő (nagykereskedő) által közvetlenül legmagasabb ár a tiszta súly minden métermértésje (100 g.-ja) után:

faládákban, vagy kartonokban fél kg.-os csomagokban 202 korona, negyed kg.-os csomagokban 209 korona, ötöd kg.-os csomagokban 213 korona, hatod kg.-os csomagokban 218 korona.

Bármely papírtekerében negyed kg.-os csomagokban 196 fillér, hatod kg.-os csomagokban 198 fillér tizenketted kg.-os csomagokban 204 fillér.

A közvetlen fogyasztás céljára árusító kereskedő (kiskereskedő) nem közvetlenül magasabb ár, mint egy kg. tiszta súlyra számított:

faládákban vagy kartonokban fél kg.-os csomagokban való eladásnál 2 K 30 fillér, negyed kg.-os csomagokban való eladásnál 2 K 40 fillér, egyötöd kg.-os csomagokban való eladásnál 2 K 45 fillér, egyhatod kg.-os csomagokban való eladásnál 2 K 46 fillér.

Bármely papírtekerében egynegyed kilogrammos csomagokban 2 K 20 fillér, egyhatod kg.-os csomagokban való eladásnál 2 K 22 fillér, kététhetes csomagokban való eladásnál 2 K 28 fillér.

Amennyiben az értékesítés egy kg.-mal kisebb mennyiségben csomagokként történik, az egyes csomagokért nem közvetlenül magasabb ár, mint:

faládákban vagy kartonokban való eladásnál fél kg.-os csomagokként 115 fillér, egynegyed kg.-os csomagokként 60 fillér, egyötöd kg.-os csomagokért 49 fillér, egyhatod kg.-os csomagokért 41 fillér,

bármely papírtekerében való eladásnál egynegyed kg.-os csomagokért 55 fillér, egyhatod kg.-os csomagokért 19 fillér.

Nagyváros, 1917 augusztus 29 én.

Lukács Ödön s. k. polgármesterhelyettes.

* Jó tanuló V. gimnázia a I-ső vagy II-ik gimnázista tanítását elvállalja. Cim s kiadóban.

* Egy harmadik polgári osztályu kisleányom melió keresek vidékre okleveles tanítónőt Cimem megtudható a kiadóhivatásban.

Női kötött selyem kabátok, őszi felöltők, gumiköppenyek. Impregnált esőkalapok, divatos bársony, nemez és velourkalapok, hölgyek, leányok és gyermekek részére. Cziller Imre nagyaruházában.

Panaszok a katonai munkák ellen.

A kamara teljes ülése.

A nagyváradi kereskedelmi és iparkamara tegnap délután teljes ülést tartott Schwartz Isidor elnöklése alatt, amelyen fontos ipari és kereskedelmi ügyeket intéztek el.

A napirend előtt felolvasták Stágl Kálmán belleg a kifogásolja az árdrágító iparbizottsági feljelentésekre adandó vélemények meghozatalával követelt eljárását. A feljelentett iparost meg sem hallgatja a bíróság, hanem a nélköl től a kamara véleménye alapján. Bírálja a tikkár eljárását is. Indítványozza, hogy esetről esetre a kamara megkezdésére az ipari szakosztályok jelöljenek ki szakértőket.

Ungerleider kívánja, hogy az iratok terjesztése be, mert csak így tárgyalhatják az ügyet.

Dr. Sarkadi Lajos tikkár felvilágosítással szolgát. Mindig a kamara szakértő tagjai adják a véleményét. Soha sem keselt semmi ügyet rosszulindulttal.

Urán Mihály és Tátray Sándor igazságtét a bírálatok korrektségét a hogy tikkár mint előadó, a legnagyobb pontossággal és jóindulattal végzi a véleményadás körül teendőket.

A kérdés felett napirendre tértek.

Az elnöki jelentések elfogadása után az elnöki tanácsülések jegyzőkönyveit olvasták fel.

Ezeknek két pontja kiránt érdemleges határozathozatalt.

Az elnöki tanács ugyanis, tekintettel arra, hogy a kamaraai teendők megsokszorozódtak, továbbá a tikkár pár év múlva nyugdíjba megy a célszerű, hogy akkorra olyan egyén álljon a kamara rendelkezésére, aki járatos a kamara vezetésében, egy II. od. tikkári állás szervezését javasolja.

Az elnöki tanács javaslatát elfogadták a II. tikkári állás szervezését kimondották.

A tisztviselők háborús pótlékát Rákos Vilmos belleg indítványára az évi január eleől visszamenőleg fizetik ki a kamara tisztviselőinek.

A tikkár és pénztárnok jelentését tudomásul vették.

A keresk. miniszter leiratát a vámvesztési jogalkotványok engedélyezés és megbeszélésére tárgyában tudomásul vették és kiadták az irodának.

A kamara múlt évi szárszámadását és az 1918. évi költségvetést elfogadták.

Ezután az osztályülések jegyzőkönyveit terjesztették elő.

Panaszok a katonai munkák ellen.

Ungerleider Mór belleg erős sérelmeket sorol fel, hogy a katonai és népfelkelő szolgálatra behívott iparosokat mindenféle magánmunkákra felhasználják. Bemutat egy hivatalos okmányt, amelyben a Bihar megyei kórháznál szükséges munkákra kimondják, hogy a pályász iparosok ajánlatai drágák a megbízhatlanok, miért is a munkákat katonai munkásokkal készítetik el. A katonaság által felállított műhelyekben nem csak a katonaság részére szükséges munkákat készítetik el, hanem a

tisztek rokonaik részére is kóssítottnek oit cipőket, ruhákat. Egyes katonatisztek saját házaikat renováltatják, átépítetik katonákkal, sőt szőlőket katonákkal munkáltatják. Elegáns butorokat, sőt egész berendezéseket kóssítottnek a katonai szolgálatra behívott iparosokkal. Egy katonai szolgálatra behívott szobafestő iparost 64 helyen, tisztánél és ezek jóismerőséinél dolgoztatták. Rangjukat felhasználva, így tessék tökére a megélhetéssel ltkon küzdő iparosokat. Ez ellen nincs jogorvoslat, mert ha a behívott katona szőlő mer, vezik a lövéssárokba. Az iparosoktól azt kívánja az állam, hogy fizessen adót, jegyezzen hadiköltséjét. De miből, ha így elveszik előle a munkát. Feliratban mutasson rá a kamara ezekre a visszaélésekre indítványozza, hogy a honvédelmi és kereskedelmi miniszterekhez írjon fel a kamara s a feliratban fejtsen ki, hogy az által mennyire meg vannak károsítva a kősterhekkel viselő iparosok s kérje, hogy a behívott iparosok tiltassanak el az ilyen, nem tisztán hadimunkálatoktól.

Urán Mihály sziatán hasonló dolgokat sorol fel. Katonai cipész műhelyeket állítottak fel, amelyekben nem csak a tisztek részére dolgoznak, hanem azok legtovábbbi rokonaik és ömmerőit is potom áron ellátják lábbelival és javításokkal. Az iparos nem kap drága pénzért sem olyan finom bőrt, amint a katonaságnál ilyen cölökre hihetetlen olcsón felhasználnak.

Stágl Kálmán helyesli az előtte szólók beszédét. Kóssított a katonai műhelyekben a tisztek cipőit, de a polgári kőssönéséget nem. Előtt hívják be iparosokat? Es nem hadi érdek, sőt az ellen van. A feliratban kérje a kamara ezek a megszüntetését.

Szántó Dossó azt panasztolja, hogy egyes tisztek megszegyenyítő goroiban bánanak a tőssőkaszárnyában dolgozó iparosokkal. Az egyik tizt a bajusát tépl ki a katonáknak.

Tátray Sándor ezzel kezdi beszédét, hogy a felsorolt állapotokat már régen tudják, de most már teljesen tűrhetetlen a helyzet. Ma már egész házaikat építnek behívott iparosok butorokat készítenek. Egyes ilyen katonai műhelyek jogorvoslat. Ezekben pár rokkant katona van, a többi behívott iparos, akiket csak azért hírnak be, ugymond, hogy egyes tisztek magán igényeit kielégítsék. Ez nem hadi érdek. Egy ilyen asztalos gyárban csak butorok készítenek; ennyi butor kell a háborúban? Amit beszélnék, ha csak felfigyel, már ez sok. A feliratban kéri meg a honvédelmi és kereskedelmi minisztert, hogy van e joga a katonaságnak az ilyen műhelyek felállítására a kikkár kötelesek azok dolgozni? Van e ezekre iparengedély. Kérjük a minisztereket, hogy szüntessék be és osslassák fel ezeket a műhelyeket.

A kamara felterjesztést intéz a honvéd

és kereskedelmi miniszterekhez s abban felsorolja ezeket a sérelmeket.

Ezután a Bihar megyéhez és Nagyvárad városához kiküldendő iparügyi tagok válaasztása. Bihar megyéhez Mőnus Sándor és Stágl Kálmán rendez, Schwarz Isidor és Szántó Dossó póltagoknak; — Nagyvárad városához Weinberger Lajos és Zoray Gyula rendez, Weiss Lajos és Urán Mihály póltagoknak válaasztattak.

Felolvasásra került dr. Cziffra Kálmán volt főispán levele, amelyben kőssönéséget mond a kamara támogatásáért. Távosását sajnálattal vették tudomásul a est jegyzőkönyvből keltették.

Ehatározta a kamara, hogy Malatiaszky Lajos, Bihar megye új főispánjánál a kamara tisztelegel fog.

Ember Géza, Nagyvárad város főispánjának beiktatására Nagyvárad városa meghívta a kamarát. A kamara teljes ülése megbizta Schwarz Isidor és Satarill Ferenc elnököket, hogy a kamara képviselőiben vegyenek részt a beiktatási ünnepségen s amennyiben az új főispán tisztelegel küldöttségeket fogad, a kamara nevében tisztelegjenek.

Pollák Jenő tehetősége szobafestő iparossegéd részére továbbképzés céljából ösztöndíjat szavaztak meg.

Apróbb ügyek lefolytatása után a teljes ülés véget ért.

A miniszter köszönete

a tisztviselők és tanítók érdekeszövevetségének.

A városi tisztviselők és tanítók érdekeszövevetsége alakuló kösgyűléséből a földmivelségi minisztert is üdvözölte. Az üdvözölő táviratra Mezőssy Béla a következő levélben mond köszönetet: Jancsokay Barnabás elnöknek:

Igen tisztelt Elnök Ur!

Nagyvárad város tisztviselői és tanítók szövetsége alakuló kösgyűléséből küldött megüdvözölő köszönető sorokkal tanúsított szives figyelméért fogadják igen tisztelt Elnök Ur őszinte kőssönésétem nyilvánítását.

Kiráó tisztelettel:

Mezőssy.

Itt emlíjük meg, hogy a tisztviselők szövetsége két beadványt intézett a város törvényhatóságához, hogy amennyiben a fűszelő anyag szükségletének kedvezményes árban való engedélyezését és hűszor szállítást kéri. A Szolgát, rendírók és tűzoltók részére 4—4 m. fűszor ingyenes kiutalását kérték egy alkalommal; ez mintegy fűszorjavítás számba menne az illető kis embereknek. A második beadványban a fűszor rendszerre vonatkozó szabályrendelet módosítását kérték, amennyiben az az indoklás során dr. Horváthy Géza képviselő módosítása értelmében változást szavazd, mivel az állami tisztviselőkre vonatkozó előléptetési uttorjasságot a ház törvényhatósági illetőleg városi tisztviselőkre. Miattt beadvány már a szeptemberi kösgyűlésben tárgyalás alá került.

Mona Lisa fényképészeti műterem

Nagy Sándor-utca 4. szám.

A legzevőbb fényképek!

Rendes és pontos munka!

Felvételek minden nap 10 óráig este 8 óráig, vasár- és ünnepnap szintén egész nap.

Háborús tolvajlások.

I. Egy kocsi hagytak a tolvajok.

Hodosy László, a Bunyitay-liget kitűnő felügyelője tegnap éjjel arra virradt, hogy kocsi áll meg a tavon túl a az erdő-óri laktól maradt vasútsínt vizik egy kocsi.

Felkelt a utánuk iramodott, mert nem rest, mikor a város érdekelről van szó. Orosz foglyok cipelték a kocsit, s a kocsin a vasútsínt.

— Álljatok meg, kiáltott Hodosy.

— Álljon meg kend, kendet senki se kergeli, szölköztek az oroszok s háborús szökések szeriát elszaladtak, de magukat nem adták meg. A vasútsínt és a kocsit Hodosy zsákmánya lett, bavi te a Döry sígatra, ma is ott van. Valaki orosz foglyokkal, mint mondja, akarta elvitetni a vasútsínt.

II. Tyll János kalandja.

A Tüzifeszővaskészítő tevékeny igazgatója: Tyll János megvásárolta Osváth Lajos főlevéltáros szőlőjét, amelynek szőlővása a Körörsziget huzódik a második vízműtelep mellett. Ugy ő, mint vasutas szomszédja észrevették, hogy Velenecéről a cigányok a Rendes főle téglatelepen s az ujonnan reparált bukógáston keresztül (különb gyalogátjáróforma van rajta) elhordják a szőlőt s a felásott krumplit. Tegnap lesbe is állott a vasutas szomszéd s mert a cigányok az előttevaló nap elkergették a felügyellett megbízott embert, fegyverrel.

Jöttek is a cigányok s ásták a krumplit. A vasutas rájuk előzött s lölt. Két ember emelkedett fel, az egyik a lábához kapott, a másik pedig a fűzes felé szaladt. Tyll János igazgató is lent várta a vendégeket töltött fegyverrel s ő is lölt. A lövöldözésre a vízműtelep főgépésze, Seidler is megjelent s megállott, nézve a történéseket. Ez volt a szerencséje, mert az egyik cigány vissza lölt s a golyó Seidler fejét surolta. Ha egy lépést is tesz előre, a golyó megöli.

A cigányok erre beverték magukat a sűrűbe s bárhogy igyekeztek is őket felhajtani, nem sikerült. Elmenekültek a Sateriitéglegvár felé. Seidler ráismert egyikre: Pirosov nevű cigány kamasz fia volt a lövöldöző.

Igy fast a háborús közbiztonság Nagyváradon, holott egy ember előg volna a cigánytelepen a gazdák főkentartására.

Megloptak egy Rothschildot.

10000 koronás zsabvágás a vonaton.

A vasúti sebtolvajok szezont nyitottak. Tegnap egyszerre két vasúti tolvajlást jelentettek a rendőrségnek. Érdekes, hogy a sebtolvajok az utóbbi időben nemcsak a Budapest—kolozsvári vonalat, hanem a Debrecen—Nagyvárad közötti vasúti vonalat is előszeretettel látogatják.

Tegnapelőtt Nagyváradon szállt fel a vonatra, amely Bihar—Ecmihályfalva kelet felé Debrecenbe ment, Rothschild Mihály

debreceni lakos. Bankóktól du szedt széles világosöld bőr sebtörőjét hangyag módon a kabátja külső zsebébe tette.

Mikor Debrecenbe megérkezett, vette észre, hogy a tárcája eltűnt. Vele együtt eltűnt a benne levő 6 darab 1000 koronás, 50—60 darab 20 koronás, több 100 koronás és más bankjegyek, összesen körülbelül 10 ezer koronát tesz ki az elloptott pénz.

Rothschild közölte a dolgot a debreceni rendőrséggel, egyben elmondta, hogy a szomszédos falukban 4—5 gyanús kinézetű egyén kártyásot, még pedig nagy tételekben. Ezek közül egy körülbelül 35—40 éves erős testalkatú barna férfi Székelyvid állományon hírtelen eltűnt. Az egész térség olyanná nyomást keltett benne, mintha mindegyikük egyenesen a tömlőből jött volna ki s oda is szándékozna visszatérni. A lopást bizonyosan Paptamásnál követték el, ahol a vonat megállott a Rothsbild kihajlott a kocsit ablakán. Savanyu vízet vásárolt, hogy szomját enyhítse. Eskor többre is furakodtak melléje, köztük a gyanús térség egy része is s tárcáját minden felülvizsgálás nélkül elemelték a tolongásban.

A debreceni rendőrség táviratlag értesítette a nagyváradit büntügyi osztályt s most folyik a nyomozás.

Egy másik vasúti tolvajlást is jelentettek tegnap. Nagy Sándor keregi polgár tegnap éjjel Nagyváradra utazott s mikor reggel a kofferjét elő akarta venni, azt sehol sem találta. A bőrútdobban pénz és ruhaneműk voltak.

HÍREK

A főgimnázium új igazgatója.

Mint már jelentük, a jászóvári prépost dr Kovács Lajost nevezték ki a nagyváradit főgimnázium igazgatójává, aki egy év óta Jászón a növendékek nevelője volt, az előtt pedig Kassán volt évek óta tanár.

Az új igazgató az ifjúság lelkes barátja, gyakorlott pedagógus és kiváló szociális érzékkel bír. A kassai sz. Imre Kör tb. elnöke és a Szt. Imre Kör háborús körházaának vezetője s mint ilyen kapta a Vörös Kereszt II. osztályu hadiközlönyes kitüntetését. 1912-ben a Szt. Imre Körrel páratlan sikerrel rendezte az egyetemi ifjúsági Kongresszust, amelyen a váradit akadémiá is részt vett. A kassai Kath. Patronusgyűlését egyházi elnöke, a fiataloknál kassai felügyelő hatóságának tagja. A kassai katolikus Autonóm Kör választmányi tagja, az Országos Katolikus Sajtóegyesület alapító tagja és a központi választmányának tagja.

Irodalmi működése sok szép babért hozott az új igazgatónak. A szakcörök elismerését vívta ki, Pázmány Kalautta és Billarmín disputációi c. munkája; számos szociális cikket írt a felvidéki lapokban. De különösen kiemelkedik ifjúsági eszadarabjai, amelyek közül legkiválóbb Dindások utja. Ezeknek előadása fényes sikert hozott a szerzőjére.

Szerencsés választás volt, mely dr Kovács Lajost állította a nagyváradit főgimnázium élére. Olyan férfiu kerébe tette le a

prelátus a nagyváradit főgimnázium sorsát, a kinek tudása, tehetsége, képessége, papi jellege egyaránt a legszebb reményekre jogosítanak a jeles tanítást további fejlesztésre nézve.

* Malatinszky főispán itthon.

Bihar megye főispánja, Malatinszky Lajos a megye megismerése végett megkezdett első körutjáról Fráter Barnabás alispán és Fráter Iván főispáni titkár kíséretében tegnap este érkezett meg autón Bálványosra, ahol, mint tegnap megírtuk, látogatást tett Rádu Domotor görög. katolikus püspöknél. A főispán részt fog venni Embere Géza Nagyvárad város főispánjának mai installációján.

* **Előléptetés.** Molnár Bilit nagyváradit káptalani uradalmi gazdaságot, a 101. gyalogezred tartalékos hadnagya, aki jelenleg az orosz fronton teljesít katonai szolgálatot, főhadnagygyá neveztetett ki.

* A képviselőház összehívása.

Budapesti tudósítónk jelenti: A képviselőházat valószínűleg 10 ikére hívják össze. Tíz-e valószínűleg 10 ike előtt hasábrkezik s a munkapárt akkor fog dönteni a Wekerle-kormányral szemben tanúsítandó állásfoglalásról.

* Mangra Vazul elhagyja Nagyváradot.

Mangra Vazul nagyzebeni görköl. őrsök holnap, pénteken hagyja el véglegesen Nagyváradot s állandó tartózkodásra érseki székhelyére Nagyzebenbe költözik. A nagyváradit érseki lakásban már minden belpakolva várja az utazást. A távozó őrsök ma tessék meg búcsulátogatását a városi és megyei hatóságoknál, előkelőségeknél.

* Katonai kitüntetések.

A hivatalos lap közli, hogy a király Mészáros Sándor, egy es. és kit. gyalogezredparancsnokságnál beosztott 4. honvéd gyalogezredbeli tisz. hadnagyot az ujlágos legfelső dícsérő elismeréssel, Sipos (Schlechter) Lajos 37. gy. e. béli népfelköl. hadagyot és Zoltbauer József 37. gy. e. béli tisz. hadagyot párdog s legfelső dícsérő elismeréssel tüntette ki.

* Korlátozzák a fronton levő katonák szabadságolását.

Malatinszky Lajos, Bihar vármegye főispánja a következő iratot intézte Fráter Barnabás alispánhoz:

Tekintetes Alispán Ur!

M. kir. hadügyminiszter urnak folyó évi augusztus hó 8 án kelt 84901—1917. számú leirata alapján értesítem Alispán urat, hogy a hadrakelit sereg egyik parancsnokságának s hadügyminiszter urhoz intézett értesítése szerint jelenleg, de különösen a nagyobb harcok idején felülvizsgálás módjára csapódnak a harcóléren levő legénység szabadságolása céljából — ottthonlevő hozzátartozók megbetegedése címén — beadott kérvények száma.

Ezeket a kérvényeket a községi előjáróságok, városi és járási hatóságok rendszerint pártoló záradékkal látják el.

A es. és kir. hadügyminiszter ur rendelkezése értelmében felkértem Alispán Urat, sziveskedjék s kormányására bízott vármegye közigazgatási hatóságait szigorúan utasítani, hogy a harcóléren levő legénység hozzátartozói megbetegedését — saját felelőssége tudatában — ezután csakis teljesen igazolt súlyos esetekben, élevesztély esetén igazolják.

Nagyvárad, 1917 augusztus 27.

Malatinszky, főispán.

Általános sztrájk Moszkvában.

Budapest, augusztus 29. (Saját tudósítónktól.) Petervárról hivatalosan jelentik: A moszkvai munkástanács a nemzetgyűlés ellen tiltakozást jelentett be a általános sztrájkot proklamált. A villamosok az utcán megállottak és a kocsikat az utcán állva hagyták.

A németalföldi városok a pápa mellett.

Budapest, augusztus 29. (Saját tudósítónktól.) Amsterdamból jelentik: Szeptember 11-én és 12-én Németalföld néhány városában tüntetést rendeznek a pápa béketörekvéseinek támogatására.

Izgalom Finnországban.

Budapest, augusztus 29. (Saját tudósítónktól.) Haparandából jelentik: Hersingforsban 20 ezer főnyi csapatot és sok páncélos kocsit vont össze az orosz kormány. A holnapi napot nagy izgalommal várják. A tartománygyűlés meg fogja kezdeni a tanácskozásokat. A katonaság parancsot kapott, hogy az összeülő tartománygyűléssel szemben kimétielenül járjon el.

Finnország és Ukrajna.

Budapest, augusztus 29. (Saját tudósítónktól.) A Züricher Zeitung jelenti Pétervárról: Kornilov tábornok elhatározta, hogy az ukrajnai munkáskatonák tanács tagjait katonai szolgálatra hívja be.

Budapest, augusztus 29. (Saját tudósítónktól.) Stockholmból jelentik: Újabb orosz lovasság vonult Finnországba. A tartománygyűlést a kormány tiltakozása dacára megnyitották.

* **Felterjesztés az élelmiszeri ügyosztály behívott tisztviselői felmentéséért.** Mint említettük, Nagyvárad város élelmiszeri ügyosztályának ötlete tisztviselőit behívták katonai szolgálatra. Ha ezek a behívások így érvényben maradnak, nemcsak az élelmiszeri ügyosztály központú vezetése áll meg teljesen, hanem a városi kertgazdság, a városi huszfűrés és a városi tej központ is vezető nélkül maradnak, ami teljesen megöccsíti a város élelmiszer ellátását. Lukács Ödön polgármesterhelyettes tegnap tárgyalásán felmerült a kérdés feladat a lehető legkevesebb idővel a behívottak felmentéséről.

* **Bírók és ügyészek az igazságügyminiszternél.** Budapesti tudósítónk jelenti: Grecsák igazságügyminiszter fogadta az országos bírói és ügyészi egyesület tagjait. Bábics kúria tanácselnök adta elő a miniszternek, aki válaszában kifejtette, hogy az igazságügyi kormány támogatja a bírókat és ügyészeket, kiképzésükben, a bírói függetlenséget biztosítani kell. A kormány a bírói függetlenség megerősítését, megerősítését feladatának fogja tekinteni, a bírói szervezetet törvényekkel fogják szabályozni, a bírók és ügyészek jogon kivétel nélkül szótlan törvénybe illesztik.

* **Petroleum kiutalás szeptemberre.** A nyári hónapokban az Orsz. Közelítéssel Hivatal nem utalt ki petrolumot vizsgálási célra a községeknek. A nyár végével azonban már gondoskodtak, hogy a községek a megfélemlítő vizsgálómeghatározások jusson. Tegnap értesített az O. K. Hivatal elnöke egy Bihar megyét, mint Nagyvárad városát, hogy szeptember hónapra Bihar megye községeinek 450 métermássa, Nagyvárad város községeinek pedig 75 méter mássa petrolumot kiutalás vizsgálási célra. A petrolum kiutalást utasította, hogy

a kiutalt petrolumot szeptember 20-ig szállítsák.

* **Van külföldi utasg.** Meglátuk, hogy a Sas kávéházban elindultak a délelőtti séták: a Corriere, a Times, a Tempo, a La Journal és a magyar kis Vicsorok, meg a francia Illustration. Halál-mester azonban utasítja, hogy mi is olvassunk a külföldi kávéházak és másképp elkövetkedés, a szociális örökség meg megjelentsék a Sasban csak a külföldi újságok kiadásáról. Jól tanulnak rajuk, meg jobban csipnek, mint egy hűvellyel előbb. Vihar! Észrevesz amely előbbi órák.

* **A szilva és szilvafeldolgozó nyek ára.** A magyar kis minisztertanács 2946—1917 M. E. sz. módosított rendelkezés alapján a szilva-árak, szilva-feldolgozó nyekért és szilva-cukorért követhető legmagasabb árakat a következőkben állapították meg:

Őszi szilva 20 korona helyett 33 korona. Nyári szilva 12 korona helyett 22 korona. A nyári szilvából készült 3—4 szál szilva-cukor 18 korona helyett 20 korona. Az ősi szilvából készült 5 szál szilva-cukor, vagy ennél magasabb szilvafeldolgozó 40 korona. Ezeket az előbbi rendelkezéssel változtatással érvényben maradtak. Nagyvárad, 1917 augusztus hó 29-én. Lukács Ödön, polgármesterhelyettes.

* **Kézrekerült zseblovaj.** Folyó hó 21-én d. v. 2 órakor az orosz vasúti állomásról Békényre-Vasúti vasúti állomás vonaton Harza György újság ellopója 6 zsebtolvajcsomagot követett el a állomásra kerül több pénztárcát tartalmazó zsák. Karosítottak az uton hívja fel jelentkezőre a katonai rendőrség.

* **Ne aludjunk nyitott ablaknál.** Rósih Miklós gyógyszerész, lakik Szentlőrinc utca 60. szám alatt. Nyitott ablaknál aludni. Főlegbenedék, megkezdte tapasztalnia, hogy miatti 5 aludt, valaki bemászott az ablakon és az őre mellett kezdte széllel egy

szűk cigarettá tárolt, egy szűk zsebkönyvet 100 korona tisztsággal s egy szűk pénztárcát kezdé pénzzel, azonban az őre szűk Szentlőrinc cigarettá ellopott. A rendőrség megkezdte a nyomozást.

* **Lopás a Körös medréből.** Singer Erdős, a Gletus nyorsai vállalat vezetője panaszt tett a rendőrségen, hogy egy pulót és egy asztalt, melyet az őrségi helyiség rendeltetésére tartamára az Andrási palota körös-földi részén a folyóparton eresztettek le, ismeretlen tettes elvitt. Valaki bizonyára gondatlanság miatt a két asztalt s feltesszálta a Körös parti mászókus sötétjéget, hogy más meg az őrségi elvitt.

* **A hadmentesség díj kivételése.** A magyar kis pénzügyminiszter érvényesítéssel elhatározta 1917. évre azelőtt hadmentesség díj kivételére jogosultak az 1893. évi 44. t. c. értelmében 8 napli községre az október 1-én 1917. 8-ig községre a városi községre 20 szilva-cukorban azon figyelemmel tészeléssel ki, miszerint azt az érdekeltek megkezdésük és hadmentesség díj kivételére elhatározta hadmentesség díj kivételére város községre bizonysághoz 15 nap alatt benyújthatják. Nagyvárad, 1917 aug. hó 27-én. Juricskay, tanácsos.

* **A gabona-üzemelés ellen.** Tudományunk jelenti, hogy egy az előző, mint a szűk szilva a gabona-üzemelés maxime árát, ami a fennálló szabályok értelmében kifizetés képe. — Az Országos Közelítéssel Hivatal 69900 sz. rendelkezéssel az előzővel szemben a legkevesebbben figyelemmel az országos területeket, elhatározta, hogy a gabona-üzemelés maxime árát adhatják el, de a gabona-üzemelés ellen. A hatóság a folyamatban volt a folyamatban lévő elhatározta, de a hatóság minden körülményben határozott elhatározat és a hatóság valamely tudomásra 10-6 minden egyes esetben a legmagasabb megkezdésére fog elhatározta. Nagyvárad, 1917 augusztus hó 28-án. Lukács Ödön, polgármesterhelyettes.

* **Gazdasági iratok** csakla gyakorlati bíró felvételek a gyűző díj gazdaságunkban Csakla írásbeli ajánlatot bizonyítvány másolatot kértünk, melyet Mezőváros Adóf és Fis Bodó úrnak, u. p. Nagyvárad címre küldendők. Személyesen jelentkezőket figyelembe nem veszünk.

Ezt időszerű munkafeladatot felvesszük ugyanoda. Jelenkzunk 1 het személyesen gyűződíj gazdaságunkban.

* **Külföldi irószatolok** eladó a Polgári lakásépítészterben.

Ruhák, férfi öltönyök, felöltők, festés és tisztítás. Fügöny, kézimunka, kelengye neműek tisztítása. Fekete festés elsőrendű kivitelben.

HALTENBERGER VILMOS
kiszínesítő, vegytisztító és gőzmosógyműködés
Nagyvárad.

Gyár telefon sz. 34. Felvételi fizet 14—39.

* **Újságkihordónóket felvesz a Tiszántúl kiadóhivatala.**

* **140-es cukorka,** csokoládé árú likőrök, konyak, törökgy, silverium, seprő, rumok, borok, gyümölcsök (1/2 kgr. üvegekben) nyáron és kicsinyben kapható ASZÓDI MIHÁLY Kossuth-utca Sas palota.

* **Lakást keres** eszékgyeci prem főgym VII. o. s. jó elmentetű székely fiú, aki a lakás díjában instruktora lenne intelligens család gimn. fiának az 1917/18 tanévre. Cim a kiadóban.

*** Most az ideje a szőrmék festésének,** csipkefürtönyök tisztításának, mintá-
utáni festés, férfi- és női ruhák tisztítása,
gyászereiben ruhák elsőrendű kivitelben fest-
tetnek Haltenberger Vilmos kézműves és
vegytisztító gyárában Nagyváradon.

*** Zeniskolai beiratás.** Bleyerné
Gazó Adó zenestúdiójában (0. sz. m. k.
zene k. 15k. tanf.) a beiratások az 1917/18.
tanévre úgy az ének, mint zongora és he-
gedő tanszakra f. é. szeptember 3-tól 7-ig a
tanintézet helyiségében (Rákóczi-ut 12. III.
em. 20) naponként d. e. 10-11-ig, d. u.
3-6-ig eszközölhetők. Telefon 1515.

*** 10 butorozott utcai szoba**
A Zöldfa épület emeletén rövidebb-hosszabb
időre kiadó. Egy ágyas szoba havonként 50
korona, két ágyas szoba havonként 75 korona.
Felvilágosítással szolgál a szobakezelő.
Telefon 14-00.

**Betűszedő tanuló-
fiú és berakó tanuló-
nak leány fizetéssel
felvétetik**
a Szent László-nyomda R.-t.-nél.

*** Több darab föld a város kül-
területén előnyös fizetési feltételekkel eladó.**
Általános Takarékpénztár r.-t. Nagyvárad,
Bámer-tér.

UKRÁNIA
**MOZGÓ-
SZÍNHÁZ**

Csütiörtökön
Uj műsor.

Az előadások vasárnap d. u. 8 órakor,
hétköznap 5 órakor kezdődnek.

TANÜGY

Beiratások
az állami elemi iskolákba.

As ózani (Szeles-utca) és újvárosi (Vi-
táz utca) állami iskolákba a beiratások szept-
ember 3., 4. és 5. ik napjaitól reggel 8-tól
11-ig és délután fél 3-tól fél 5-ig fogadják
meg a beiratásokat.

Ohárvárosban az áll. iskola épületében.
Újvárosban a Vörös utcai állami óvodában.
As I. osztályba azon tanulók vételnek
fel, akik f. évi augusztus 31-ig elölték 6-
évet betöltötték; felsőbb osztályokba azok,
kik az előző osztályt sikeresen elvégezték.

Asik a múlt évben bármely tárgyhól
előzetlen osztályzatot nyertek, szeptember
3-án délután 8 óráig 11-ig levő vizsgálatot
tehetnek, mely ha sikerült, felsőbb osztályba
bepozícionálnak.

Minden tanuló, kik még iskolába
nem jártak, életkorukat az anyakönyvi hiv-
atalnál díjmentesen becserezhették „Tanul-
vány” nyilatkozatokkal igazolni. Ajánlatos,
hogy a tanulmányokat a szülők a barátok
előtt beszeressék. (Anyakönyvi hivatal vá-
rosnéma I. emelet 21. sz. szoba).

Tandíj nincs, de a könyvtár javára fel-
vételi díj minden 50 fillért mindenképpen
fizetni tartozik.

A rendszeres tanítás szeptember 7-én kez-
dődik.

Igargatók.

**MOZGÓ-
SZÍNHÁZ**

Csütiörtökön
A hűvös kastély

Az előadások vasárnap d. u. 8 órakor,
hétköznap 5 órakor kezdődnek.

NYILTER

HETI ÁRJEGYZÉK:

Befőrttes. Uborkásüveg.
Befőzéshez hólyagpapír.
Porcellán edények
leszállított olcsó árakban.

PORCELLAN MOZSAR, UTOVEL	6.-
Mély és lapos tányér finom porcellán	70.-
Csemegés kis	40.-
Tésztástál 6 személyre	8.-
Sülttál 6 személyre	8.-
Főzelékestál 6 személyre	8.-
Salátástál 6 személyre	8.-
Levesestál 6 személyre	4.-
Mártásos csésze 6 szem.	1.-
Sótartó fogvájós 6 szem.	120.-
Vizes kanecő 6 személyre	8.-
Vizeskészlet színes finom festéssel	4.-
Borokészlet színes	4.-
Söröskészlet színes	4.-
Liköröskészlet színes	4.-
Befőrtteskészlet Cujotály fehér	4.-
Majolika cukortartó díszes	4.-
Majolika vizeskanecő színes	4.-
Feketes gyermek készlet	8.-
Kávés gyermek készlet	8.-
Majolika állvány színes	6.-
Teáskészlet színes aranyozással	10.-
Kávészlet színes aranyozással	10.-
Feketes készlet színes aranyozással	12.-
Mosdókészlet színes roccoco	12.-
Majolika fali sótartó színes	8.-
Majolika fűszertartó nagy	3.-
Majolika fűszertartó kicsi	1.-
Porcellán fehér teáskanna	2.-
Porcellán fehér kávéskanca	2.-
Porcellán fehér teáscsészé	80.-
Porcellán fehér kávéscsészé	80.-
Porcellán fehér gyümölcsstányér	30.-
Rögzített készlet színes, sz. aranyozással	50.-

**Közvetlen rendelési főzödé-
nyek. Előszűzők. Lámpa-
aruk. Tűkrök. Képektervezés.**
... **Aranyok üvegezés.** ...

**Aranyok viszonteladók is
érvényesek.**

KOMLÓS TESTVÉREK
üveg, porcellán lámpa és táblaüveg
nagykereskedés.
Nagyvárad, Zöldfa-u. 13. sz.
Telefonszám 372.

Főszervező: **Dr. KRÖHN JÓZSEF**
Felsőbb szervező: **Dr. PAPP ZSÓFIA**

Biharvármegye magyarcsekei járás
főszolgabírójától.

650—1917. szám.

Pályázati hirdetmény.

650/1917. szám Biharvármegye
magyarcsekei járáshoz tartozó Ven-
ter körjegyzőségben lemondás folytán
üresedésbe jött segédjegyzői állásnak
választás útján leendő betöltésére
pályázatot hirdetek.

Felhivom mindazokat akik ezen
állást elnyerni óhajtják, hogy az
1886 évi I. tc. 68. illetve 1900 évi
XX. tc. 3 §-ában előirt képesítéseit
igazoló okmányaikkal felszerelt
kérvényeiket hozzám f. év szept.
hó 9-ik napjáig annál is inkább
nyujtsák be, mert a későbbben be-
adott kérvényeket figyelembe nem
veszem.

Az állás javadalmazása 1400
korona készpénz fizetés 100 korona
fuvar általány, a hivatal épületben
egy butorozott szoba, fűtés, világítás-
sal, adóvégrehajtások alkalmával 6
korona napidíj és községi szervezési
szabályrendeletben megállapított, ügy-
körébe utalt magán munkálatokért
szedhető díjak.

A választást f. év szept. hó 10-ik
napjának d. e. 10 órájkor fogom
megtartani Venter községben levő
körjegyzői laknál.

Magyarcseke, 1917. aug. 24.

Ertsey Zsigmond
főszolgabíró.

Olcsó takarmány!
Lovak, szarvasmarhák etetésére
maláta
kapható
métermázsanként 8 K-ért.
Moskovits Mór és fia r.-t.-nél
Koltosvári-utca 62.

Erzsébetligeten lévő 4 új föld-
szintes házban egy és kétszobás
lakások azonnal és nov. 1-re.

kiadó.

Érdekezni lehet a 3-ik épületben lakó
házmesternél, vagy INCZE irodában
Bámer-tér 3. sz. alatt.

IZSÁK LIDIA

**Elsőrendű
Érőszalon**

NAGYVÁRAD,
Nagy Sándor-u. 1.
Park-szálloda épületében.
Interurbán telefon:
11-53 szám.

A Szépligeti-színház
művésznőinek egye-
dülű fűcs:állítója.
Tisztítárokat és átalá-
tásokat elvállalunk.
Érték mérték után a
legrövidebb idő alatt
elkészítetnek.

TÜZIFÉ

Waggon tételben, méter
számra és felvágva kapható

JENEI M. CÉGNÉL

Szarvas-sor 27. Stern palota.
Telefonszám 10-13.

Megrendeléseket felvesz

BÁNYAI JÓZSEFNÉ

Sztaroveszky-u. 2. Nagyhidfő.
Telefonszám 14-55.

Mindentéle vidéki megrende-
léseket a zonnal szállítunk.

Telephon 92. sz.

Szélőtől, hidegtől

kifojt

vörös arcra és kézre

továbbá szeplő, miteszer
és pattanások ellen

legjobb szer az

Alabástrom Crème,

mert a legtisztább és legjobb
anyagokból van összeállítva, mi-
nőségre és hatásaira nézve felül-
mulja az összes forgalomban
levő készítményeket. Kétféle
minőség van nappali és esteli
használatra.

1 tégely ára 2 kor. 50 fill.

EMIR-arcmosó

Törvényesen védve!

Legtökéletesebb szer bőrhámlás
és sör, továbbá izzadó, fényes,
zsiros (miteres) atkás arcra na-
ponta, ahányszor szükséges, gya-
potra öntött folyadékkal meg-
töröljük. Az arc rögtön csodás
szép lesz, mintha valami mesés
lehellet finomságu harmattal
volna bevonva. Az atkák pár
nap alatt elmulnak. Teljesen ár-
talmatlan készítmény. Óvakod-
junk értéktelen utánzatoktól!

Ara üvegenként 2 K.

Ezen szerék kaphatók:

NÉMETH PÁL

„Arany Kereszt”
gyógyszertárában.

Nagyvárad, Szent László-tér.
(Városháza mellett.)

Eladó

kedvező fizetési feltételek mellett
a Várkapu-utca 4. és 6. számú,
a Szent János-utca 30. számú,
a Széles-utca 1. számú, mely
közvetlen a 3. vashíd szomszéd-
ságában van, valamint a Vizve-
zeték-utca 54. számú ház. Érte-
kezhetni lehet a Nagyvárad
Kereskedelmi és Forgalmibank-
nál Rimanóczy-utca 6. sz. alatt.

Telefon 1404. Utcai helyiség

MOCSÁRY SÁNDOR

Épület- és díszmű bádogos,
vizvezeték és villanszerelő.

Nagy-Várad, Zöldfa-utca.
Zöldfa-épület.

Villanymotor, írógépek, kerék-
párok, ellenőrző kasszák és
gramafonok szakszerű javítása
és állandó jókarban tartása.
Bronzműves, lakatos és mű-
szerész munkák elfogadtnak.

Vizvezeték-utcán szép kilátással
egy családnak való ház eladó.

Felvilágosítást ad:

Dr. Imrik Gusztáv ügyvéd
Sal Ferenc-u. 15. Telefon 416.

Nagyteleky és Arany János-u.
sarkán lévő házban egy szo-
bás konyhából álló lakás a
souterrainban november 1-re

kiadó.

Értekezni lehet INCZE irodában.

Nagyvárad legszebb kirándulóhelye

Szent László Püspök Gyógy-Fürdő

Nagyvárad mellett

Fürdőüzem teljes!

Kénes hévíz források természetes forrása 42°C kénes hőforrását
már 300 év óta használják bámulatos gyógyhatással köszvény, csusz,
csontbajok, női betegségek és más fájdalmas betegségek ellen.

500 holdas fenyőerdő közvetlen a virágos park mellett. — Villanyvilágítás az egész
telepen és az összes szobákban. Nagyszabású nyári uzoda 26°C folyton befolyó
forrásvízzel, uszátanítás, napfürdő, hozekkura. Fürdőismertetőt küld az igazgatóság.

Komzsik Alajos,
a fürdő bérlője.